

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA PRESENTADA RELATIVA A LA DENÚNCIA IMPOSADA A UNA PERSONA AMB DISCAPACITAT

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 26 d'octubre de 2021, un ciutadà, actuant en nom i representació de la seva mare, va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava que la seva mare vivia sola i amb un alt grau de discapacitat reconegut.

Relatava que el dia 30 d'octubre de 2020, a les 4.18 hores, la seva mare havia estat denunciada per una presumpta infracció consistent en "soroll molest domiciliari". Explicava que la seva mare no recordava els fets i sospitava que es podia haver quedat adormida amb la televisió encesa, atès que prenia medicació que li podia produir somnolència.

Manifestava que, després d'aquests fets, ell havia estat alertat pels serveis mèdics del deteriorament de salut de la seva mare i l'havia traslladat a un centre per tal de garantir l'atenció de les seves necessitats més bàsiques.

Comentava que ell vivia fora de Barcelona i, durant els períodes de confinament, a penes podia anar a visitar la seva mare. Una vegada que ho va fer va descobrir la notificació de la denúncia, que s'havia dipositat a la bústia.

El dia 3 de març de 2021 va presentar un recurs contra el procediment sancionador, adjuntant la documentació que acreditava la situació personal de la seva mare, però se li havia desestimat per extemporani.

Segons deia, es trobava en una situació econòmica feble que l'havia dut a sol·licitar el fraccionament de l'import de la sanció.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinat el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al Districte d'Horta-Guinardó per tal de conèixer les intervencions que es van fer en relació amb la queixa presentada.

En data 12 de novembre de 2021, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

En data 17 de gener de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa que l'agent de la Guàrdia Urbana que va actuar es va dirigir al lloc dels fets després que algú denunciés les molèsties per soroll i va comprovar que el volum de la ràdio era molt alt. Afegeix que, com que ningú no va obrir la porta, va denunciar la interessada a partir de les dades que va obtenir del padró municipal.

A continuació, assenyala que la persona instructora del procediment sancionador no va demanar la ratificació de l'agent en els fets. A més, argumenta que els agents de l'autoritat, quan tenen coneixement de conductes infractores, només inicien els procediments sancionadors corresponents, sense conèixer les circumstàncies personals de les persones sancionades.

La Sindicatura de Greuges va considerar que la informació traslladada pel ciutadà sobre l'estat de la seva mare era insuficient per supervisar la tramitació del procediment sancionador objecte de queixa. Per aquest motiu, es va sol·licitar una còpia íntegra de l'expedient administratiu, que s'ha facilitat diligentment per part del Departament de Serveis Jurídics - Secretaria del Districte d'Horta-Guinardó.

CONSIDERACIONS

L'objecte d'aquesta queixa consisteix a supervisar la tramitació d'un expedient sancionador interposat contra una persona que té reconeguda una discapacitat que afecta la seva capacitat cognitiva.

De l'anàlisi de l'expedient administratiu facilitat pel Departament de Serveis Jurídics - Secretaria del Districte, es comprova que, en el procediment sancionador, es van respectar els tràmits previstos a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP) i a l'Ordenança reguladora del procediment sancionador.

Segons consta a l'expedient, el fill de la interessada va presentar un recurs d'alçada fora de termini, en el qual al·legava que la seva mare patia una discapacitat del 96%. Tot i això, no acreditativa suficientment aquesta circumstància de salut.

Davant això, el Districte va comprovar si la persona instructora va demanar la ratificació de l'agent actuant, la qual cosa es confirma. L'agent va ratificar la seva denúncia, i va afegir que es tractava d'una situació reiterada que no s'havia pogut resoldre a pesar de les gestions que es van dur a terme. Per això, després de molts intents, es va denunciar la situació. Segons la normativa vigent, el testimoni dels agents té valor probatori, d'acord amb l'article 77.5 de la LPACAP. Per tant, el procediment sancionador va seguir la seva tramitació.

Ara bé, en l'informe inicial rebut per la Sindicatura, l'agent que es reconeixia com a actuant s'identificava amb un número diferent al de l'agent denunciant que consta a

David Bondia Garcia

l'expedient sancionador. L'agent actuant en l'informe que hem rebut no va ser consultat sobre la denúncia, contràriament al que consta a l'expedient sancionador, on l'agent denunciant sí que va ratificar-se.

Davant aquestes discrepàncies de contingut entre informes, aquesta institució considera convenient que es revisi d'ofici la tramitació de l'expedient de tramitació a fi de determinar si existeixen elements que puguin alterar el sentit de la resolució.

Una segona qüestió que cal posar de manifest és que l'agent no va identificar la persona infractora, sinó que va deduir de qui es tractava a partir de la informació que figura al registre del padró municipal d'habitants. No s'ha tingut en compte que la identitat que consta al padró pot no coincidir amb la de la persona infractora en cas que aquesta estigui, en un moment donat, en l'habitatge d'altri i causi molèsties. Per tant, és necessari verificar la identitat real de les persones denunciades.

Un darrer element que convé recordar és el principi de responsabilitat subjectiva que ha introduït com a novetat l'article 28.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic de les administracions públiques (LRJAP). Aquest article es refereix de forma expressa a la voluntarietat o intencionalitat de la persona responsable del fet infractor, utilitzant els termes de dol i de culpa: "Només podran ser sancionades per fets constitutius d'infracció administrativa, les persones físiques i jurídiques [...] que en resultin responsables a títol de dol o culpa."

En conseqüència, el principi de responsabilitat subjectiva exigeix que la persona presumptament responsable de la infracció hagi actuat de forma culpable. Per tant, no és suficient que la conducta sigui considerada com a infractora (responsabilitat objectiva), sinó que també cal que la persona infractora sigui culpable (responsabilitat subjectiva). En el cas objecte d'estudi, **podem qüestionar la culpabilitat d'una persona amb una discapacitat que afecta la seva capacitat cognitiva.**

Tot i això, l'Ordenança reguladora del procediment sancionador, aprovada amb anterioritat a la LRJAP, es refereix únicament a la responsabilitat objectiva. Així, el seu article 7 estableix que **podran ser sancionades per fets constitutius d'infracció administrativa les persones físiques o jurídiques que en resultin responsables**, fins i tot per simple manca d'observança de les normes.

En aquest punt, sobre la base del principi de jerarquia normativa, **considerem convenient que es revisi l'Ordenança reguladora del procediment sancionador pel que fa a la responsabilitat subjectiva de les persones infractores, a fi d'adequar-la als principis dels procediments sancionadors establerts a la LRJAP.**

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte d'Horta-Guinardó no ha estat adequada pel que fa a la informació facilitada sobre l'actuació de l'agent**

denunciant, que segurament ha afectat la tramitació del procediment sancionador.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte d'Horta-Guinardó** que revisi d'ofici la tramitació del procediment sancionador objecte d'aquesta queixa, a fi de determinar si existeixen causes modificadores del sentit de la resolució de l'expedient.
- **Recomanar a la Direcció de Serveis Jurídics** que valori la conveniència de revisar l'Ordenança reguladora del procediment sancionador per incloure la responsabilitat subjectiva, d'acord amb els principis establerts a la LRJAP.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i, del seu contingut, s'informarà la persona interessada.

Barcelona, maig del 2022